

Teātra spēlēšanas tradīcijas

Jeru pagastā

30 -tie gadi

1947.-
1985.
gads

2000. -
2004.
gads

1920.- 1930.- tie gadi

Par pašiem pirmajiem teātra pirmsākumiem Jeru pagastā, ziņas vēl nav atrastas, bet no avīžu rakstiem var noprast, ka, tā nopietni jerieši teātra spēlēšanai pievērsās, kad 1926.gadā Endzeles muižā atklāja jaunu izrīkojumu zāli.

Galvenie izrīkojumu organizētāji bija:

Jeru izglītības biedrība „Stars”, kas darbojās no 18.01.1922.gada līdz 02.06.1939.gadam.

Jeru pagasta aizsargu nodaļa darbojās no 16.08.1919.gada līdz 1940. gadam.

Lauku jaunatnes biedrība Jeru nodaļa no 03.04.1930.gada līdz 23.12.1935.gadam

Jeru 6.kl. pamatskolas padome un Jeru pag. Oleru I pak. pamatskolas padome.

Katra nodaļa gatavoja savu sarīkojumu, ar saviem priekšnesumiem un savu teātra izrādi, tāpēc arī 1930 - tos gados netrūka pasākumu un izrāžu. Kā tradīcija bija izveidojusies pasākumu programma – vispirms kāda lekcija, tad kora koncerts, pēc tam teātra izrāde un noslēgumā sekoja dejas, jeb kā agrāk teica – dejas. Tika rīkoti pasākumi un bazāri, lai vāktu ziedojumus gan skolai, gan lekciju un kursu organizēšanai.

Galvenie aktieri bija Jeru un Oleru skolu skolotāji, vecāki, skolu padomes locekļi un arī bērni. Ik pa laikam pasākumu kuplināja trīs Jeru kori – aizsargu jauktais koris – V.Aparjoda vadībā, vīru koris – Alfrēda Lapinska vadībā un Lauku jaunatnes biedrības koris Oleros – Leonarda Boša vadībā. Neilgu laiku darbojās vīru dubultkvartets – V. Aparjoda vadībā. Pasākumus kuplināja Teodors Miķelsons ar savu mežragu. Dejās, pēc iepriekš sastādīta saraksta, spēlēja “Sedas orķestris” Leonarda Boša vadībā.

ko raksta
skatītājs

Iestudētās lugas

skolotāji
un
režisori

ko raksta
skatītājs

ko raksta
skatītājs

Vienu vakaru Endzelē.

Rūjiena tomēr ir un paliek pilsēta un tamdēļ tiem, kas viņā dzīvo, arī piemīt visas pilsētnieku labās un ļaunās īpašības. Un viena no pilsētnieku vājbām taču ir — vizināties labā kamanu ceļā, kad nav pārāk jābaidās no sala, puteņa un citām sliktām dabas parādībām, kuras laupa ceļošanas prieku. Ja nu vēl šāda vizināšanās saistīta ar ciemošanos, tad jau mājās palikt tīri vai neiespējami. Un tamdēļ svētdienas vakarā trīs ļaudīm pilni pajūgi no Rūjienas aizslīd uz Endzeles pusi.

Paklausīdami Oleru pamatskolas padomes laipnam drukātam ielūgumam — pagodināt ar savu klātbūtni teātra izrādi Endzeles muižā, endzeliešu paziņas dodas turp. Ārpus Rūjienas tūdaļ apņem lauku gais un lauku tikumi. Viens no pēdējiem — visos sarīkojumos ierasties stundu vēlāk kā ziņots. Tamdēļ viesi daudz neuztraucas, kad, kāpjot pa bijušas Endzeles pils kāpnēm, pulkstens rāda, ka akadēmiskais ceturksnis ir jau sešdesmit minūtes garš. Pie kases, kur drūzma nav mazā, tiek pie biļetēm, kas paver ieeju zālē. Endzeles zāle nedara kaunu viņas ierīkotājiem: Mūsu Rūjienā sastopamas daudz bēdīgākas izrīkojumu telpas, kas par zāli jāsauc.

Kad kāda enerģiska roka trešo reizi ir parādījusies gar priekškara malu un nozvanījusi, pašķiras priekškars un atklāj patikamu skatuvīti, uz kuras spēlet nav nepatikami.

Šoreiz jeriešiem iepatikusies **Jūlija Pētersona** salonkomēdija "**Sievietes sirds labirints**". Parasti gan ar tik augstām lietām lauciniekiem pārāk grūti tikt galā, bet šoreiz izrādījās, ka nav likuma bez izņēmuma. Dažreiz uz pilsētu skatuvēm redzētas vājāk sagatavotas izrādes. Tēlotāji pie darba likušies ar sajūsmu un tāpēc sekmes neizpalika. Pirmā vietā mināms *R. Pelēkais*, kura Igaunijas rūpnieka Vimba raksturīgs maskā un izturēts tēlojumā. Tas pats sakāms par *Alfr. Lapinskā* kabarē-dziedātāju Palkinu — Lenši, kura „saprātāt? a?” tik drīz neaizmirsīsies. Tipisks *I. Strautmaļa* pilnvarnieks Trūve. Arī, *A. Trumpis*, kā augstāks ierēdnis Lauva, patika it labi. Kuģu īpašnieks Blūms — *V. Mednis*, jūtami cieta no teksta nezināšanas, bet *E. Silīņa* m students Stiebriņš gan nebija „pa kaulam” — nelaimīgos milētājus parasti gan iedomājāties citādus.

Dāmu personāls (lai man piedod, ka minu tās pēc kungiem) arī nav mazais, un šē pirmā vietā gribas minēt saimniecības vadītāju Grietu — *E. Kalcenavu*, kurai loma kā radīta un tamdēļ arī tēlojums iepriecina. *M. Ozoliņa* — Aija, kuras sirds labirintā tad nu apmaldās gan vecie, gan jaunie milētāji, jaukāko tēlojumu sniedza trešajā cēlienā. *M. Kalniņa* i (Lonija) un *Z. Laubertei* (Anna Dranda) piekrita nepateicīgais uzdevums rādīt augstāko aprindu pilsētas dāmas, kuru dzīve, darbi un intrigas uz lauku skatuvēm vienmēr ir smags pārbaudījums, ko izturēt dažreiz neizdodas. Šoreiz to sacīt nevar, kaut arī citās lomās abas tēlotājas pārlicinātu vairāk. *Betiņas Lapsiņas* šuvēja un *Lūcijas Lindes* - Drandas audžu meita Mira papildina tēlotāju sarakstu.

Režiju vadījuši paši tēlotāji (*M. Ozoliņa* un *Alfr. Lapinskis*). Tempa gausums dažās vietās, it sevišķi trešajā cēlienā, izrādei par labu nenāca. Tāpat darbības izvirzīšanas priekšplānā uz mazās skatuves (kā šoreiz) nav ieteicama. Bet tie jau tādi trūkumi, ko turpmākais darbs novērsīs. Paliks darba prieks un mīlestība. Un tas taču galvenais! Publika izrādei dzīvoja sirsnīgi līdzī, ar savu sajūsmu dažu viet traucēdami aktieriem noturēšanos lomā. Izrāde patika — applausu netrūka.

Sekojošā dejā endzelieši bija atjaunojuši senu parašu — ieveduši deju sarakstu, lai ikviens varētu savlaicīgi sagatavoties vai nu rumbai, slovfoksam, vai arī vecam reinlenderim, papiljonam, vengerkai. Darbojās amora pasts, gaisā lidoja serpentīns un omulības netrūka. Vilciens un autobuss stingri ievēro attiešanas laiku, bet dažreiz arī zirgs nosaka gaidīšanas ilgumu, tamdēļ pirms pusnakts bij jāsaka endzeliešiem “Uz redzēšanos!”

Al.— (Rūjienas Domas; Nr.98. 14.02.1933;)

Iestudētās lugas

1. 1926.gada 7.martā – Endzeles pils zālē – uzveda drāmu “Čiņa par Latviju”
2. 1929.gadā – Jeru pagasta izglītības b-ba “Stars” izrāda – Puliera Padēla “Līnis murdā”
3. 1930.gadā – Jāņa Lejiņa lugu “Nebrauc tik dikti”
4. 1930.gadā - Karoga svētkos – Ernesta Arņa skatu lugu “Virsmēžziņa māja”
5. 1930.gada 2.novembrī . – Jeru 6 kl. skolas padome organizē Jāņa Akurātera izrādi “Priecīgais saimnieks”.
 6. 1931.gadā – Jeru 6.kl. skolas padome izrāda Rūdolfā Blaumaņa “Indrānus”
 7. 1931.gadā - Jeru Izglītības b-ba “Stars” rāda Augusta Saulieša lugu “Vienprātības komiteja”
 8. 1931.gadā – Jeru 6.kl. skolas padome izrāda Jāņa Akurātera lugu “Kalpa zēna vasara”
9. 1932. gadā - Izrāda Rūdolfā Blaumaņa lugu “Potivāra nams”
10. 1932. gadā – Jeru Izglītības b-ba “Stars” iestudē J.Vainovska lugu “Lielais vinnests”
11. 1932. gadā - Jeru Izglītības b-ba “Stars” rāda Minnas Dišleres lugu “Studentes vasara”
12. 1932. gadā – iestudēta Raudsepa komēdija “Mikumērdi”
 13. 1933.gadā – Jūlija Pētersona salonkomēdija “Sievietes sirds labirints”
 14. 1933.gadā – Jeru aizsargu b-ba iestudē Paula Aldres lugu “Līdumnieki”
 15. 1933.gadā – izrāda Jāņa Grīna lugu “Imperfektum”
 16. 1933.gadā - Jeru Izglītības b-ba “Stars” iestudē Paula Aldres 3 cēlienu lugu “Mūsu laikos šitā vien”
 17. 1933.gadā – izrāda Hugo Teodora Krūmiņa lugu “Sāncenši”
 18. 1933.gadā – Jeru 6.kl. skolas padome iestudē Viļa Vittes lugu “Lopārstniecība”
 19. 1933.gadā – Lauku jaunatnes biedrība Jeru nodaļa izrāda 3.cēlienu komēdiju “Gaisa karaliene”
20. 1934. gadā- Jūlija Pētersona salonkomēdija “Sievietes sirds labirints”
21. 1934. gadā – Oleros un Endzelē uzved E. Supurda lugu “Mūsu mazā kundze”
22. 1934. gadā – lauku jaunatnes savienības Jeru nodaļa izrāda Čehova lugu “Jubileja” – (režisors Alfr.Lapinskis)
23. 1934. gadā – Lauku jaunatnes savienības Jeru nodaļa, iestudē Rūdolfā Blaumaņa lugu “Zagli” (režisore M.Ozoliņa).
24. 1934. gadā – Jeru teātra trupa uzved Kārļa Zariņa lugu “Negudrā Ģertrūde”.
 25. 1935. gadā - Oleru I pakāpes iestudēta- Biļibina luga “Pieklājība”
 26. 1935. gada 5.maijā - Izglītības b-ba “Stars” uzved mikroskopiskās ludziņas un Čehova lugu “Jubileja” dzied vīru koris, solists E. Silvestrs.
 27. 1935. gadā 3.februārī – Oleru I pakāpes pamatskola rīko izrādi M. Priedulājas luga “Veco dzirnavu noslēpums”
 28. 1935. gadā – Jeru aizsargu b-ba uzved M. Priedulājas lugu “Dzimtenes dziesma”.
 29. 1935.gada 18. novembrī – Jeru teātra trupa uzveda Kārļa Zariņa lugu “Zemes spēks” Rūjienā.
30. 1936. gadā - Herberta Risberga luga “Nolādētās mājas”
31. 1937. gadā – Jeru aizsargi Ziemassvētkos uzved Saulieša drāmu 5 cēlienos “Jēkabs Saltups”
32. 1937. gadā – Lieldienās Jeru 6.kl.pamatskolas padome uzved Jāņa Akurātera lugu “Vecie un jaunie”.
33. 1937. gadā – Jeru lauksaimniecības b-bas kulturālās sekcijas aktieri spēlē V. Šēnberga komēdiju “Jauno siržu tilts”
34. 1937. gadā – Mazpulku karoga svētkos Jeru teātra trupa uzved Arnolda Lūša lugu “Zeme un zelts”
35. 1938.gadā – Jeru lauksaimniecības b-ba izrāda Annas Brigaderes lugu “Kad sievas spēkojas” (iestudējis J.Celmiņš.)
36. 1938.gadā - Jeru lauksaimniecības b-ba izrāda Jāņa Sārta moderno komēdiju “Gredzens” (M.Pūces režijā.)

Arnolds Dzilna -
Oleru skolas pārzinis
līdz 1932.gadam
Uzved Jāņa Lejiņa 5.
cēlienu joku lugu
"Nebrauc tik dikti" un
Ernesta Arņa trīs
cēlienu skatu lugu
"Virsmēžziņa māja"

Roberts Pelēkais
Jeru 6.kl. skolas
padomes vadītājs
piedalījies gan kā
aktieris un režisors
skolas padomes
uzvedumos.

Sergejs Apsītis

Rūjienas un Jeru teātra
trupu režisors.
Jeros iestudējis :
1929.gadā - Edvarda Vulfa
luga "Līnis murdā"
Saulieša "Vienprātības
komiteja"
1952.gadā - luga "Tautas
sardze".

Alfrēds Lapinskis,
un **Millija Ozoliņa,**

Skolotāji Oleru un Jeru skolās.

Jūlija Pētersona salonkomēdija
"Sievietes sirds labirints"

Meta Pūce

Jeru 6.kl.skolas skolotāja

1938.g. - Jeru
lauksaimniecības b-ba J.Sārta
modernā komēdija "Gredzens"
M.Pūces režijā.

.... Pēc tam Jaunatnes biedrības darbinieki rādīja savas spējas skatuves mākslinieku gaitās. Parasto vieglo, pat banālo komēdiju vietā šoreiz skatītāji bija spiesti noraudzīties **Ernesta Arņa trīscēlienu skatu lugas “Virsmēžziņa māja”** atveidojumā. Luga, kurā gandrīz pilnīgi izslēgtas komiskas situācijas un tipi, rāda drāmu, kāda risinās ģimenē, kur vecāku mīla pret bērniem nav vienādi sadalīta. Tā rāda purvu, kurā grimst gan pilsētas ierēdņi, gan lauku ļaudis, bet kuru izbrist spēja nepietrūkst tikai retam. Tā sakot — korupcijas purvs. Un ja šā purva bridēja ceļā stājas mīla . . .

Visu atzinību aktieriem un režisoram, ja ikviena izrāde uz lauku skatuvēm būtu tā sagatavota, tad apklustu pērmetumi par teātra prosonāciju, kumēdiņiem teātra vietā u. t. t. Jerieši var būt lepni ar saviem aktieriem, sevišķi jaunajiem. Paša režisora, (skolotāja *Dzilnas*) Virsmēžziņa Vītols, Cīruļa „prāta un aprēķina cilvēks” *M. Stieres* lauku meiča Anna, *Medņa* Andrejs, arī *Medeņa* . . .muitnieks Vilis un *Salmiņa* kautrais Liepa — pilnīgi apmierinoši tēli. Arī māte (*Rāva*) un Velta (*Broša*) tika ar savām lomām galā. Izrādei sekoja viesīgā sadzīve.

Braši spelētāji *Sedas orķestrim*, braši dejotāji jeriešiem. Žēl tikai, ka dažam labam galva bij “mazliet silta”. Ja ne tas, tad vislabākam atmiņām varētu šķirties no Endzeles pils, lai rīta stundā ļautos motoram sevi vizināt uz Rūjienu. » Ad.

(Rūjienas Balss; Nr.55. 23.05.1930.)

1929.gads

Pirmos Vasaras svētkos Jeru pagasta izglītības biedrība "Stars" sarīkoja Jeru pagasta izrīkojuma zālē Endzeles muiža (pilī) savu jaunatnē iecienīto balli – teātri, uzvedot Puliera Padēla (Edvards Vulfs) lugu "Līnis murdā ". Kaut gan izrādes sākums bija paredzēts plkst.19.00 -tos , skatītāju trūkuma dēļ tas sākās tikai ap plkst. 22.00 , pie tam vēl skatītāju sastāvs bija ļoti šķidr. Par aktieru apmierinošo un nogludināto spēli jāpateicas Sergejam Apsītim , kas savus režisora pienākumus bija godam veicis. Līdzspēlēja tas rakstnieka Dika lomā. Vispusīgi apmierinoša bij arī Holla, kura ar savu temperamentu izsauca skatītāju jūtamu piekrišanu. Pats Līnis -Tupuriņš – atgādināja gan drīzāk "samu", ne līni un vairāk smīdināja publiku ar savu izskatu, nekā ar spēli.

Izrīkojums atstāja patīkamu noskaņojumu, ja tādu nevarēja izjaukt uguns nogriezēja smilšu birdināšna uz publikas kamiešiem un pakaušiem un iepriekšējo sēdetāju neērtības, kuriem nācās savas kājas "sabrālot "ar četrām "ložā" sēdošām garderobistēm. (Rūjienas Ziņas; Nr.41;07.06.1929.)

No 1947.gada Jeru pagastā atsācis darbu dramatiskais kolektīvs. 1961. gadā darboties sācis kolhoza "Straume" dramatiskais kolektīvs. Toreiz jaunā kultordze *Aija Timošenkova* jūdza pajūgā zirgu un apbraukāja pagasta viensētas, lai aicinātu ļaudis piedalīties ciema pašdarbībā. Cilvēki labprāt atsaucās piedalīties pasākumos. Kad ciematā uzcēla jaunās mājas, tad pašdarbnieki kļuva vēl vairāk un aktīvāki. *Aija Timošenkova* kopā ar režisoru *Edgaru Braču* iestudēja lugas, pati būdama kā aktrise. Ja Aija kādu cilvēku noskatīja lomai, tad tam vairs atteikties neizdevās. Ar lielu enerģiju un pārliecību tapa arvien jauni viencēlieni, skeči un teātra izrādes, aģitbrigādes un literārās tiesas. 1960-to gadu aktieri bija jaunie kolhoznieki: *Anita Šāvēja, Marta Berga, Marga Deičmane, Māra Siliņa, Velta Berga, Vilis Lapsa, Jānis Ķeksis, Vitauts Bērziņš, Voldemārs Semerovs, Jānis Beriņš. Mirdza Miglava, Paulis Miglavs, Vilnis Bergs, Kārlis Freimanis, Lilija Freimane. Suflieres - Lūcija Bērziņa, Marga Deičmane, Indra Skuja.*

1976.g. - A. Vilka luga "Blusa" iedzīvināja pagasta dramatiskajā kolektīvā jaunas vēsmas. Izrāde izdevās un tika pieprasīta izrādes apkārtējos pagastos.

1977.g. 12.martā Jeru pagasta dramatiskajam kolektīvam - tika svinēti 30 gadi. Godināti uzticamie aktieri un izrādīta luga "Blusa". Vēlāk sekoja vēl jaukas lugas, kur katra izrāde bija kā piedzīvojums.

1980. – 81. gadā uzveda J. Aneraudalugu "Juku laiki priekšpilsētā".

1983.gadā – P. Putniņa "Lopu skaitīšana"

1985.gadā – J. Jaunsudrabiņa "Jo pliks jo traks". Šo lugu režisore bija Aija Timošenkova.

Lugas

Foto

foto

Foto

foto

Foto

Foto

Foto

Foto

Režisori

Viesrežisori

Raksti

Iestudētās lugas

No 1947.gada Jeru pagastā atsācis darbu dramatiskais kolektīvs.

1961.g. – Kolhoza “Straumes” dramatiskais kolektīvs izrāda

A. Upīša viencēlienu “Dzimšanas dienas rītā”

V. Grundmanes “Ilonas vijole”

L/A “Seda” drāmas kolektīva izrāde viencēliens “Karstā diena”

1961.g. – ziemā - Talvestes 3.cēliena luga “Purva velni” Režisors E. Bračš

Viencēliens “Nemierīgie” Režisore A.Timošenkova

1962.g. - J. Anerauds “Tava vieta” un “Pie mums”

1963.g. - A. Sakse “Trīs sķūniši” lomās – Marta Berga, Mirdza Miglava.

A. Upīša viencēliens “Mācītāja Strautmaņa kārdināšana”

A. Vilks “Apslēptie dārgumi” 3 cēlieni . Režisors E. Bračš

Viencēliens “Ar siltu vēju”

Skeči – J. Anerauds “Virusi trako”, “Par pieklājību”

1966.g. - O.Andžānes – Zvirgzdiņas viencēliens “Mednieks cilpā”

A. Jansona 3 cēlienu luga “Ne jau vienmēr izdabāsi”.

Lomās: Anita Šāvēja, Marta Berga, Māra Siliņa, Aija Timošenkova, Edgars Bračš, Jānis Ķeksis, Vitauts Bērziņš, Lūcija Bērziņa, Vija Ķekse, Voldemārs Semerovs, Jānis Beriņš.

1968.g. – I. Ilmeres 3 cēlienu komēdija “Anton, mums jāšķiras”

N. Vētras “Muižnieces” un viencēliens “Ruksītis”

1976.g. - A. Vilks “Blusa”

17.jūlijs – pirmizrāde – Bērzainē

14.augusts – Kauguros

4.sept. – Ipiķos

18.sept. – Rubenē

23.okt. – Vecatē

30.okt. – Ziemeļos

20.novembrī – Lodē vēl Cempos u.t.t.

1977.g. 12.martā – A.Vilks “Blusa” un

Jeru pagasta dramatiskajam kolektīvam - 30 gadi

1980.g. – 81.g. - J. Anerauds “Juku laiki priekšpilsētā”

1983.g. – P. Putniņš “Lopu skaitīšana”

1985.g. – J. Jaunsudrabiņš “Jo pliks jo traks”.

SKATI NO IVANOVA VIENCĒLIENA "NEMIERĪGIE"
REŽISORE: A. TIMOŠENKOVA. IESTUDĒTS 1961. G. RUDENĪ.

L/A "Seda" drāmas kolektīva
izrāde viencēliens
"Karstā diena"

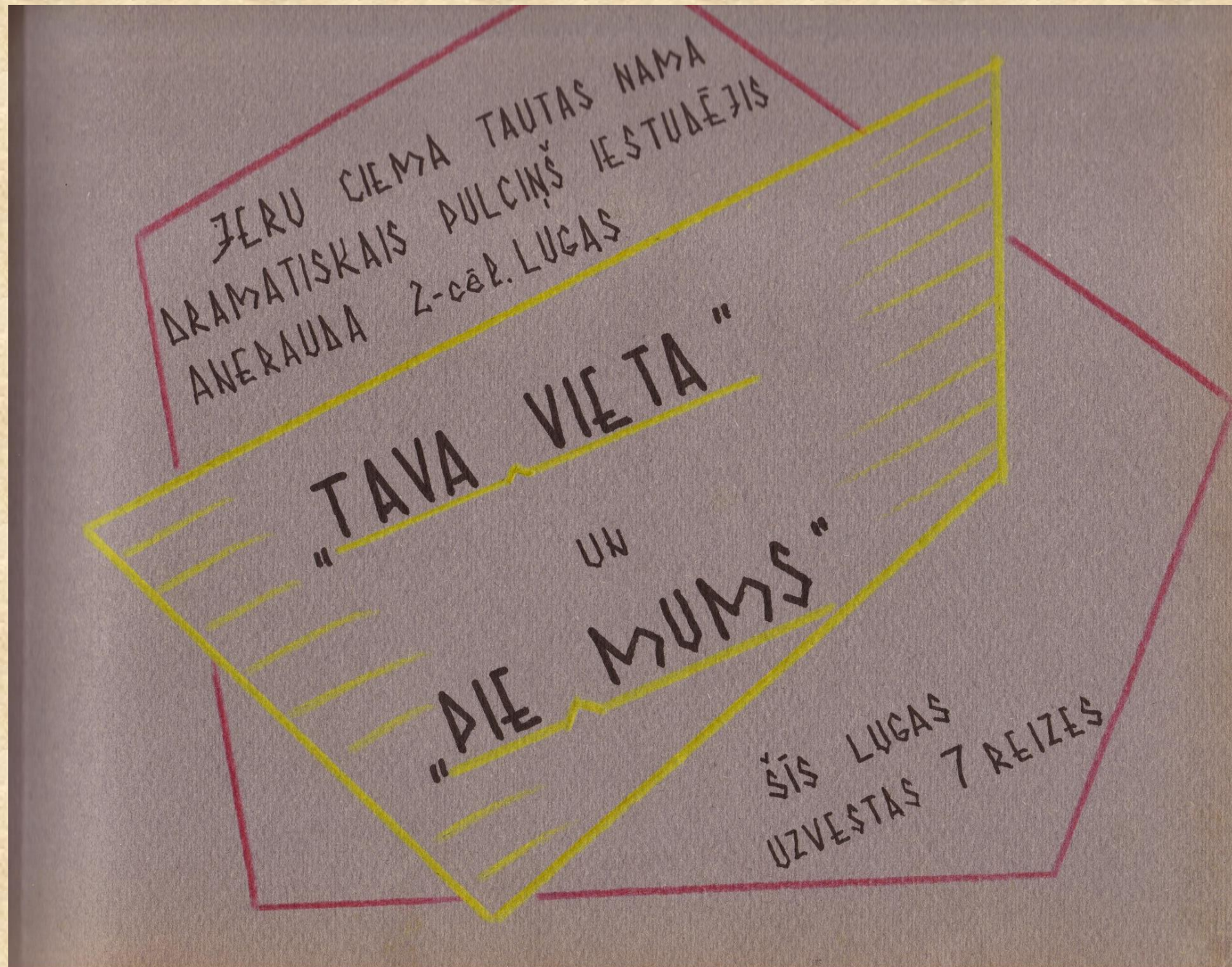

VIENC. „KARSTĀ DIENA” UZVED
L/A „SEDA” DRAM. KOLEKTĪVS.

SKATI NO
M. TĀLVESTES
3 CĒL. LUGAS
"PURVA
"VELNI"
REŽISORS:
E. BRAČS,
IESTUDĒTA
1961.g. ZIEMĀ.

1962. gads

A. Upīša viencēliens
“Mācītāja Strautmaņa
kārdināšana”

Lomās:

M. Berga, G. Pušpure,

P. Miglavs

IESTUDĒTS
A. UPĪŠA
VIENCĒLIENS

“MĀCĪTĀJA
STRAUTMAŅA
KĀRDINĀŠANA”
LOMĀS: M. BERGA
G. PUŠPURE, A. MIGLAVS

VIENC. „KARSTĀ DIENA” UZVED
L/A „SEDA” DRAM. KOLEKTĪVS.

1963.g.
A.Sakse “Trīs skūniši”
lomās – Marta Berga , Mirdza Miglava.

*Izrāde "Dzimšanas
dienas rītā"*

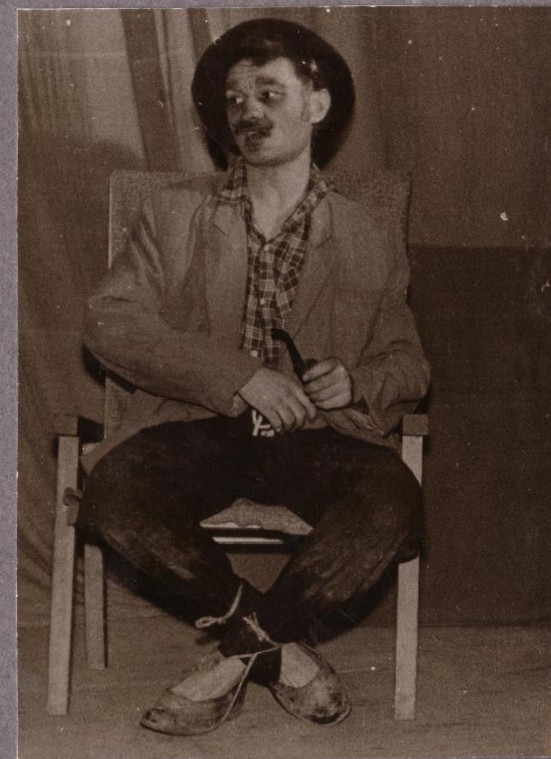
Lomās : Biruta Pasīte,
Berta Briede, Minna
Krūmiņa, Agris Krūmiņš,
Olga Rudiņa, Edgars
Bračs.

SKATI NO A.UPIŠA VIENC. "DZIMŠANAS DIENAS RĪTĀ".
UZVED - L/A "STRAUME" DRAMATISKAIS KOLEKTĪVS

A. Jansona
3 cēlienu luga
*“Ne jau vienmēr
izdabāsi”*.

Skats no izrādes
A.Vilka "Apslēptie
dāgumi"

Lomās:
Edgars Bračs un
Marta Berga

Lomās: Anita Šāvēja,
Marta Berga, Māra Silīņa,
Aija Timošenkova, Edgars
Bračs, Jānis Ķeksis, Vitauts
Bērziņš, Voldemārs
Semerovs, Jānis Beriņš.

22. IV

PIRMIZRĀDE !!!

Veltīts Lielās Oktobra socialistiskās
revolūcijas 50. gadadienai

JERU CIEMA TAUTAS NAMS

8. izdevums 2 cilvēciskā formā

NE JAU VIENMĒR IZDABĀSI

Anita Šāvēja, Marta Berga, Māra Silīņa, Aija Timošenkova,
Edgars Bračs, Jānis Ķeksis, Vitauts Bērziņš,
Voldemārs Semerovs, Jānis Beriņš.

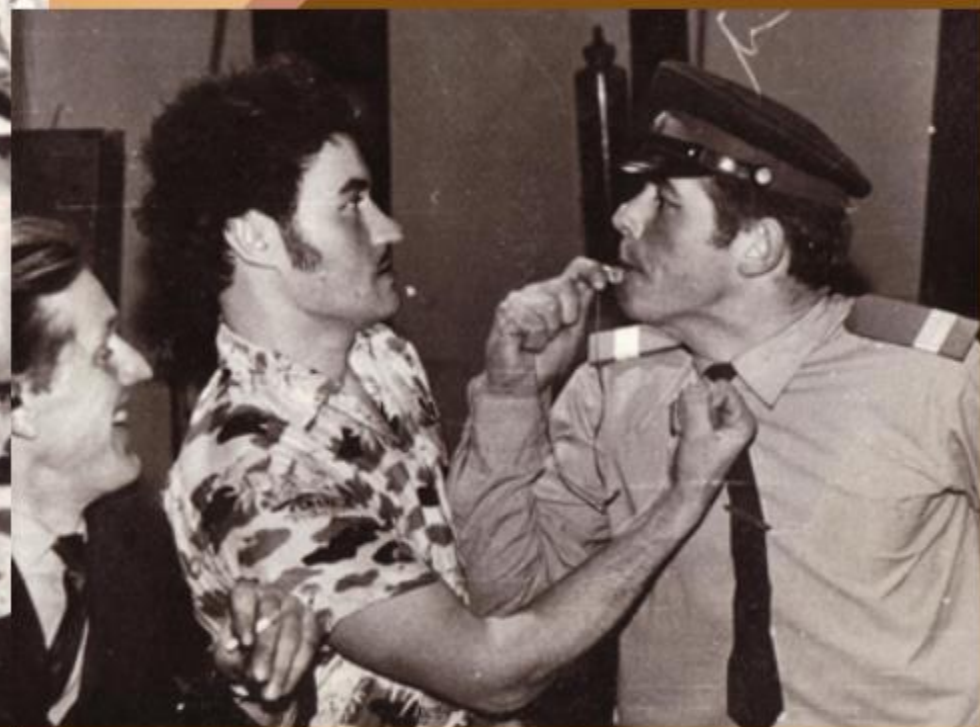
Režisors un teksta autors: Edgars Bračs

Režisors asistents: Aija Timošenkova

1968.gadā iestudēta
I.Ilmeres 3cēlienu
komēdija "Anton,
mums jāšķiras"

Luga
izrādīta 19 reizes

Režisori

Sergejs Apsītis

*Režisors un aktieris
Rūjienas un Jeru teātru
trupās.*

*1929.gadā - Edvarda
Vulfa luga «Līnis
murdā»,
Saulīša "Vienprātības
komiteja".*

*1952.g. luga «Tautas
sardzē».*

Ilgus gadus Jeru skolas
pasākumus kuplināja
skolotājas **Gerdas
Apsītes** teātris.

Režisore un Tautas nama vadītāja
Aija Timošenkova.

1961.g."Nemierīgie", uzvesti daudz
skeču un viencēlienu. Lugas "Juku
laiki priekšpilsētā", "Blusa" u.c.

Daudzu izrāžu režisors, aktieris un
brīnišķīgu dekorāciju autors bijis
Edgars Bračs.

Talvestes "Purva velni,
A.Vilks "Apslēptie dārgumi".
A.Jansons "Ne jau vienmēr izdabāsi". u.c.

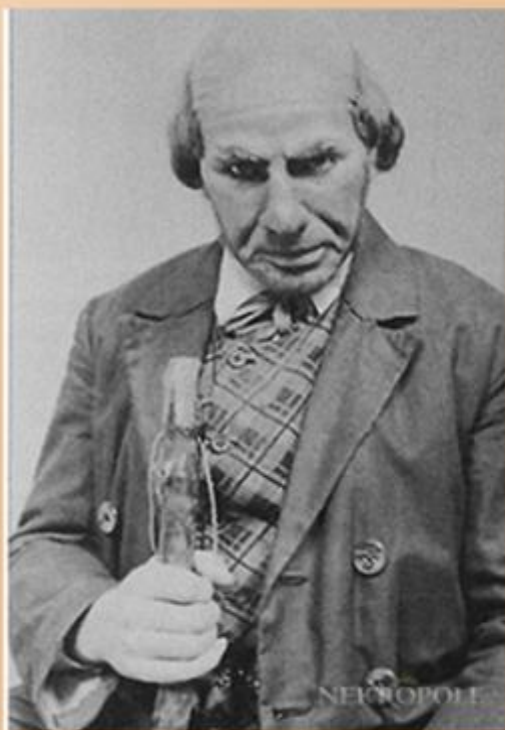
**Lilija Freimane un Kārlis
Freimanis** -vakaru vadītāji
un teātra dvēseles.

Viesrežisori

1931.gadā

Dramatiski kursi

Jeru izglītības biedrībā "Stars" valde savā 29.novembra sēdē nolēmusi sarīkot, pirmajos Ziemassvētkos teātra izrādi. Lai papildinātu aktieru saimi, tad apmēram 2 nedēļas pirms Ziemassvētkiem nolēma sarīkot bezmaksas dramatiskos kursus. Par kuru vadītāju un režisoru aicināts Feldmaņa dramatisko kursu audzēknis **Pēteris Dumpis**. Tas savu piekrišanu jau devis. Interesentiem tuvākās ziņas, kā arī kursu sākuma dienu dabūjamas Jeru 6-kl. pamatskolā (Endzelē) pie skolot., vai pa telefonu Rūjienā 134.

Aktieris **Pēteris Dumpis** dzimis 1909.gada 19.septembrī Rīgas apriņķa Katlakalna pagastā. Absolvējis Rīgas Valsts tehnikumu, 1931.gadā – E. Feldmaņa teātra kursus. Spēlējis Pārdaugavas teātrī. No 1934. līdz 1940.gadam bija Liepājas teātra vadošais aktieris, tad Dailes teātra aktieris (1940–1944), mazo lomu tēlotājs

Dailes teātra aktieris **Arnolds Stubavs**.
29.12.1910 – 19.05.1958

Beidzis Zeltmata dramatiskos kursus. Vēlāk strādājis tautas teātrī, tad Liepājā un Valmieras teātrī. Pēdējos gados viņš bija Dailes teātrī.

1940.g. – uzved E. Vulfa lugu "Rožainās dienas» Jeru skolā.

Mākslinieciskā pašdarbība kolhozā

(Reportāža no Rūjienas rajona Molotova vārdā nosauktā kolhoza)

Šovakar Jeru 7-gadīgajā skolā notiek pēdējie mēģinājumi lugai «Tautas sardzē». Pēc pāris dienām sarīkojums. Tad visam jābūt kārtībā. Dramatiskā kolektīva režisors **b. Apsītis** šoreiz drusku nemierīgs — viens no galveno lomu tēlotājiem pēkšņi aizbraucis neatliekamā komandējumā, un nu pāris mēģinājumos jāapmāca cits aktieris — kolhoznieks Harijs Luziks. Arī viņš ir uztraucies, un kā nu ne — loma vēl tikpat kā pilnīgi sveša, bet parīt jau pirmizrāde. Un pirmizrāde paliek pirmizrāde — vai nu tā notiek lielā pilsētas teātrī, vai arī uz kolhoza pašdarbības skatuves. Ikviens aktieris grib sniegt skatītājam to labāko. To labi apzinās arī *molotoviešu* dramatiskā kolektīva dalībnieki, un tādēļ mēģinājums ir nopietns un spraigs. Izrādē viena no «galvenajām personām» ir kolhoza bibliotekārs komjaunietis Vilis Lapsa. Viņu gan uz skatuves neviens neredzēs, bet viņa darbs tādēļ nav mazāk atbildīgs: Vilis ir skatuves meistars un reizē arī apgaismotājs. Kopā ar b. Apsīti viņi apspriežas, kā labāk izkārtot skatuvi, kā novietot dekorācijas, lai iespaids būtu labāks. Būt par apgaismotāju arī nemaz nav tik viegls darbs, jo Jeros iekārtot labu apgaismojumu ar petrolejas lampām ir pagrūti. Bet Vilis te ir jau pieredzes bagāts darbinieks. Kamēr Vilis domā, kā šoreiz noformēt izrādi, mēģinājums rit tālāk. Arī pārējie dramatiskā kolektīva locekļi, tāpat kā režisors, šovakar vislielāko uzmanību pievērsis b. Luzikam. Nav jau viegli tā «ielēkt» lomā. Vēl un vēl tiek atkārtotas tās vietas, kur jāpiedalās "pāvesta spiegam", ko tēlo b. Luziks. Pamazām luga noslīpējas un kļūst gatavāka. Kamēr vienā klasē norit dramatiskā kolektīva mēģinājums. Zālē pie klavierēm grupa meiteņu mācas dziedāt. Tās ir aģitbrigādes dalībnieces, kuras skolas direktores b. Oses vadībā iestudē jaunas dziesmas. Tur ir slaucēja Mirdza Miglava, liellopu fermas brigadiere Ksenija Medne un citas. (*Padomju Jaunatne; Izdošanas datums: 28.08.1952; Izdevuma numurs: 170; Autors: L. Ausma*)

A.Vilks "Blusa"

17.jūlijs – pirmizrāde – Bērzainē
14.augusts – Kauguros
4.sept. – Ipiķos
18.sept. – Rubenē
23.okt. – Vecatē
30.okt. – Ziemeļos
20.novembrī – Lodē vēl Cempos
u.t.t.

Jeru pagasta dramatiskajam
kolektīvam - 30 gadi
1977.g. 12.martā – A.Vilks "Blusa"

Skats no izrādes : Lomās - Aija
Timošenkova un Kārlis Freimanis

Blusa

Blusa

*30 gadu
jubileja*

*30 gadu
jubileja*

A. Vilks
"Blusa"

Skats no izrādes
lomās: - Andra
Šadurska, Kārlis
Freimanis, Aija
Timošenkova

A.Vilks "Blusa"

Jeru pagasta
dramatiskā kolektīva
30 gadu jubilejas
vakarā 1977.gadā.

Jeru ciema
dramatiskais
kolektīvs
30 gadu jubilejas
reizē.

No kreisās : 1.rindā
sēž Kārlis Freimanis
2. Aija Timošenkova,
3. ... 4. Marta Berga,
5. Anda Apare.
2.rindā Ērika Rāve,
Lilija Freimane, Anita
Matorina, Regīna
Priede, Marga
Deičmane.
Aizmugurē stāva
Jānis Rullis.

Teātra 30 gadu
jubilejas reizē
tiek sveiktas
ilggadējās
aktrises : Marga
Deičmane un
Marta Berga.

2001.gadā Jeros atkal sākās teātra ēra. Pirms tam aktīvi darbojās jauniešu deju kolektīvs, kurš bieži izcēlās ar saviem atraktīviem priekšnesumiem draugu kāzās un jubilejās. Bija izveidojies savs "kūjniēku teātris". Te arī tika noskatīti, labākie talanti īstam teātrim. Dziedāja sieviešu ansamblis "Naktsvijoles" Ilzes Leskas vadībā.

Režisore Dace Ķīkule un mūzikas skolotāja Ilze Leska daudzus gadus turpināja Jeru skolas tradīciju - nevienus Ziemassvētkus bez teātra uzveduma. Jeru skolēni jau no mazotnes bija iepazinuši skatuves dēļus.

Tad pievienojās jaunieši, kopā ar bijušo Valmieras teātra aktieri Ilmāru Apsīti, uzvedot lugu "Kā vecais Zemītis pašu nelabo redzēja." Izrāžu muzikālo noformējumu gatavoja grupa "Divatā"- Ilze un Juris. Teātra spēlēšana iepatīkās, lai gan ne ilgi.

Raksti

Lugas

foto

foto

foto

foto

Foto

foto

Luga pēc R. Blaumaņa
“Kā vecais Zemītis pašu nelabo redzējis”
Režisore – Dace Ķikule

2000./2001.g.

- 8.decembris – pirmizrāde Naukšēnu kultūras namā
17.decembris – Rūjienas KN pensionāru vakarā
22.decembris – Jeru pagasta pensionāru vakarā
4. 23.decembris – Jeru pagasta kooperatīvu ballē
5. 13.janvāris – Jeru pagasta iedzīvotājiem
6. 13.janvāris – Valkas raj.Ēveles pašdarbnieku vakarā
7. 19.janvāris– Rūjienas b/d ‘Vārpiņa’ darbiniekiem
8. 20.janvāris – Rīga J.Rozentāla un R.Blaumaņa muzejā.
9. 25.janvārī – Sēļu pagasta vecāku un skolotāju vakarā.
10. 26.janvārī – pansionāta “Rūja” iedzīvotājiem
11. 27.janvārī – Jeros, pašvaldību sporta spēļu vakarā.
12. 16.februārī - Dikļos

8.decembrī Jeru dramatiskais kolektīvs veda uz Naukšēniem savu viencēliena pirmizrādi, kas tapusi pēc R.Blaumaņa lugas “Kā vecais Zemītis pašu nelabo redzējis” motīviem. *Laila J. Jura*

Jeru teātra pirmizrāde

Pašdarbība

...ā izrādās – jereši jau izsenis bijuši lieli teātra spēlētāji. Kultūras darba organizatore Dzintra Vende zin sūsti, ka pagasta arhīvā saglabātās fotogrāfijas apliecina aizrautīgo pašdarbnieku mīlestību pret teātri jau no 1947.gada.

Kā bija, kā ne, juku laikos teātra spēlēšana apstākusi. Pēdējos 10 gadus jereši bija metušies uz tautisku dancotājiem, bet arī tad kāzās un citos godos, kur bez ampelēšanas neiztikt, no dejojāju pulka allažim tikusi «izsaukta» īpaša kūjnieku komanda. Vārdus sākot – bija nobriedusi apstākļu diktēta un pašdarbnieku lolota ideja par savu teātri. Protams, jerešiem nebija jāskatās uz nullei: pagasta padome bija pretimnākoša, iegādājot skatuves aprīkojumu – profektorus un kulisus; Jeru pamatskolas skolotāja Dace Ķikule, kura joprojām jūtas piederīga Rūjienas dramatiskajam kolektīvam un daudz gūstusi no režisores Aidas Vasiljevas, vēl papildus vasarā studējot teātra lietas, šoruden 2 reizes

nedēļā pulcēja pagasta laudis. Pakļiem savu amatnieks, kas veidoja dekorācijas, pašiem savi muzikanti, un tā... 8.decembrī Jeru dramatiskais kolektīvs veda uz Naukšēniem savu viencēliena pirmizrādi, kas tapusi pēc R.Blaumaņa lugas «Kā vecais Zemītis pašu nelabo redzējis» motīviem.

Lugas darbība no sākuma līdz galam ritēja īsti latviskā tēnprātībā, kur blakus darba tikšanai un dzīves gudrībai naiva mānītība, palaidnīga viltība un neapņemums piedod īsto garu, blaumanisko.

Pieticīga vienkārība dekorācijās, pat izcilis minimālisms, tomēr ne butaforija – īsti koka soli un saimes galds, ap kuru vijās gan ikdienu, gan svētku danči. Uz galda dūļojs Ziemassvētku cienasts un reizi pa reizei Danderu māju saimnieks (Juris Alps), atcerēdamies, ka ir saimnieks, uzota ar dūri, ka noskanēja un noskandēja. Vecā Zemīša cienīga partneris, Made (Eva Gulbe), mūtiģis un visādi citādi prātīgs sievīskis, jau pēc pirmajiem teikumiem ieguva skatītāju nedalītas simpātijas. Mīļtāju pāris – daiļā saimniekmeita Marija (Baiba Vesere) un dikti jaunais Vitols Pēteris (Jānis Mugins) tolaik šajā vecumā vien par domām precēties būtu dabūjuši stāvēt kāktā uz zirņiem, bet lai nu būtu kā būdams, tas šoreiz arī varbūt nebija tik svarīgi, un stāstnieks kalējs Matiss (Ilmārs Apsītis), profesionālis būdams,

meistarīgi abus sveda kopā.

Notika dancotāna un sirsniņa dziedātāna «dzīvājs», ko pēc jaunākās teātra modes «tiešie» neuzskata par labu un progresīvu lietu, taču ikviens skatītājs man piekritis, ka labākie, kaut arī pats aktiera balss izraksti, nekad neizstās dabiskā dziedājuma neatkārtājamo mirkļa burvību un vienreizību.

Urvedumā izmantoti tautas ilģeri un Jura Paegļa sacerētās dziesmas ar Jāņa Grota tekstiem. Abi grupas «Divatā» muzikanti – Juris Paeglis un Ilze Leska ne tikai noturēja muzikālo omulību, bet arī lieliski iekļāvās Danderu saimē.

Pārējie lauzi – Liene (Dzintra Vende), Ieva (Daira Buraka), Annule (Liene Vesere), Andžs (Māris Vaitis), Jeika (Dainis Netlis) un Jancis (Māris Lucis) – nebija citiem fons, bet gan maza «rozīnīte» katrs savā laikā un savā vietā.

Režisore Dace Ķikule pateicās dekorāciju meistaram Jurim Alpmam, Jeru pagasta padomei par atbalstu un visiem saviem teātra entuziastiem!

Nākošā izrāde paredzēta 17.decembrī Rūjienas pensionāriem, pēc tam Jeru pagastā un janvārī, cerams, tā priecēs vēl daudzus citus novadniekus.

Bona Dukore

Iestudētās lugas

2000./2001.g.

pēc R. Blaumaņa "Kā vecais Zemītis pašu nelabo redzējis"

Režisore – Dace Ķikule

P.Putniņš "Kāzas kāzās" Režisore – Dace Ķikule

2002.gads

Edvarda Vulfa luga "Līnis murdā"

Izrādes vadītājs – Eduards Medens

G.Priede "Zemgales bajāriene Rīgā"

Režisore – Vita Medene

2003.gads

Skečš – M.Birze "Sieviešu slimība"

Režisore – Dzintra Vende

E. Hānberga "Medus pirts" – režisore Dzintra Vende

13. janvārī plkst. 16.00.

Jeru skolas zālē

Jeru pagasta dramatiskā
kolektīva izrāde

pēc Rūdolfa Blaumaņa
stāsta motīviem

„Kā vecais Zemītis pašu nelabo redzēja”

režisore : Dace Rikule

Lomās darbojas: *Juris Alps, Ilmārs Apstītis, Baiba Vesere, Jānis Mugins,
Eva Gulbe, Daira Buraka, Dzintra Vende, Liene Vesere, Mairis Vaits,
Dainis Netlis, Māris Lucis.*

Muzikanti : *Ilze Leska un Juris Paeglis.*

dziesmas ar Jāņa Grota vārdiem komponējis *Juris Paeglis.*

Sēļos

Rīgā

Rīgā

Afiša

Izrāde « Kā vecais
Zemītis pašu
nelabo redzēja «
Sēļu sākumskolā.
2001.da 25.janvārī

Zemītis: Nu cik tad Tev to
gadu?
Kalējs Matīss - "Nu apaļi
četrdesmit pašā
Ziemassvētku vakarā paliek."

Jaņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa muzejā
Rīgā, Alberta ielā 12 – 9
(ieeja no Strēlnieku ielas)

2001. gada 20. janvārī plkst. 14.00

pēc Rūdolfa Blaumaņa stāsta motīviem veidoto viencēlienu

KĀ VECAIS ZEMĪTIS PAŠU NELABO REDZĒJIS

rāda Valmieras rajona
Jeru pagasta pašdarbības teātris

Izrādi muzikāli noformējusi
Ilze Leska

Dziesmām
ar R. Blaumaņa novadnieka J. Grota dzeju
mūziku sacerējis
Juris Paeglis

Jura Alpa skatuves iekārtojums

Režisore **Dace Ķikule**

Informācija 7331641
T., C., P., S., Sv. 11.00 – 18.00

2000./2001.gads

P.Putniņš "Kāzas kāzās"

režisore
Dace ĶIKULE

23.jūnijs - Līgo vakarā Jeros
29.jūlijs - Ēveles estrādē

*Kāzas
kāzas*

Skats no izrādes P. Putniņš «Kāzas kāzās»
Pie Jeru skolas internāta ēkas.

Režisore : *Dace Ķikule*

Mūzikas autors : *Juris Paeglis*

Dziesmu teksti : *Jānis Burdajs*

Dekorācijas : *Juris Alps*

Jeru pagasta dramatiskais kolektīvs

2001

Lomās darbojas

Sarma – Baiba Vesere

Krišjānis – Mairis Vaits

Velta – Rudīte Zariņa

Gvido – Māris Freimanis

Mārīte (Veltas mamma un māju saimniece) – *Dzintra Venča*

Gvido mamma – Sandra Indriksone

Agnēze (vedējmāte, Veltas krustmāte) – *Vīta Medene*

Aloīzs (vedējtēvs, Gvido krusttēvs) – *Eduards Medens*

Tētuks (Mārītes radnieks) – *Didzis Ķīkuļis*

Tantīna (trauku vācēja kāzās) – *Dace Ķīkule*

Rūdolfs (Mārītes kaimiņš) – *Jevgeņijs Meļņikovs*

Ralfiņš (kolhoza traktorists) – *Mārtiņš Morozovs*

Zīta (kaimiņmāju meiča) – *Daira Buraka*

Aleksis (kolhoza puisis) – *Georgs Gļibickis*

Digna (viņa brūte) – *Liene Vesere*

Romualds Štālbergs –

(Veltas priekšnieks darbā) – *Juris Alps*

Jevgeņijs Vitolis (viņa šoferis) – *Jānis Mugins*

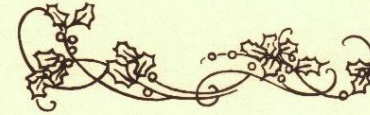
Lauku muzikanti – *Ilze Leska un Juris Paeglis*.

Lugas darbība risinās 80.gados.

31.martā plkst. 19.00

Jeru skolas zālē

Edvarda Vulfa luga

Līnis murdā

Jocīgs notikums vienā laidā

JERU pagasta dramatiskā kolektīva izpildījumā

Lomās :

Augusts Līnis – Andris Rakeckis

Kārlis Dīka – Māris Freimanis

Holla Laukulēp – Vita Medene

Laukulēpa kundze – Sandra

Indriksone

Emmija Dundur – Dzintra Vende

Otīlija Plīkšen – Daira Buraka

Mīce Lapa – Rudīte Zariņa

Minna – Rudīte Zariņa

Izrādes vadītājs – Eduards Medens

Afišu veidoja Dzintra Vende

2002.gads

Edvarda Vulfa luga "Līnis murdā"

Lomās :

Augusts Līnis – Andris Rakeckis

Kārlis Dīka – Māris Freimanis

Holla Laukulēp – Vita Medene

Laukulēpa kundze – Sandra

Indriksone,

Emmija Dundur – Dzintra

Vende,

Otilija Plikšen – Daira Buraka

Mīce Lapa, Minna – Rudīte

Zariņa

Izrādes vadītājs Eduards Medens.

Līnis
murdā

Līnis
murdā

31. martā – pirmizrāde Jeros - Lieldienu pasākumā
13. aprīlī – Rencēnos - pašdarbnieku vakarā.
19. aprīlī – Nauksēnu kultūras namā
20. aprīlī – Lodē
26. aprīlī – Vīlpulkā bērnu dārzā
3. maijā – Dikļos
23. jūnijā – Endzeles muižā .

Rencēnos

Vilpulkā

G.Priede
“Zemgales
bajāriene Rīgā”

Režisore – Vita
Medene

Zemgales
bajāriene Rīgā

Pensionāru
vakarā Jeru
skolā.

Medus pirts

*Ērika Hānberga
stāstu
dramatizēja un
režiju veidoja
Dzintra Vende*

*2003.gada
Līgo vakarā
kopā ar dāmu
ansambli
"Naktsvijoles"*

*Medus
pirts*

*Medus
pirts*

*Medus
pirts*

*Medus
pirts*

mēģinājumā

un izrādē skolas pagalmā

Laviešu tautas ticējumi.

- Pirti jāiet vecā mēnesī tad neniežēs āda.
- Ja pirts slota rudenī pirmais ieper vīrietis, tad tai mājā kļūst nav.
- Kad pirts iekurināta, tad pirms ļaunu aicināšanas pēries pirts kūrējs uzmet garu, sacēdams: "Šis kausiņš garīgiem!" Pēc visu nopērlanāts beidzamais atstāj tīru ūdeni un slotu un, ārā iedams, nosaka: "Nu Laimīt, peries tu!"
- Pirti nesvilpo, lai nesasauku velnus.
- Pirti, tur, kur izlej mazgājamo ūdeni, trīs reizes nospļauj, tad nepieņemtas slimības.
- Ja pirti peroties, kādam palikusi slotas lapiņa uz muguras, tā klusām jāļūpoem un jāspēd: tad aitiņam būs pāriņi.
- No pirts atnācis nedrīkst dzert, kamēr nav kādu drusku ēdis, citādi paliek aizmātrīgs.
- Pirts ir zemnieku dakteris. Ja nebūtu pirts un rotku, tad dakteri brauktu zelta ratiem.

MEDUS

PIRTS.

pēc Ērika Hānberga
stāstu motīviem.

viencēliens

9005.

Jeru pagasta
amatierteātris

Lomās darbojas:

Antons –
zemnieku saimniecības "Pazudušais jērs"
saimnieks. – *Juris Alps*

Spodris – bijušais kolhoza šoferis,
tagad palīgs zemnieku saimniecībā.
– *Andris Rakeckis*

Inārfīte – Antona sieva – *Dzintra Vende*

Dainuvīte –
baņķiera sieva no pilsētas – *Ilze Leska*

Margo –
tūriste no ārzemēm – *Rudīte Zariņa*

Stefānija –
tūriste no ārzemēm – *Santa Liekniņa*

Darbība notiek mūsu dienās
zemnieku saimniecības lauku pirtī.

Pēc Ērika Hānberga stāstus
dramatizēja un
režiju veidoja Dzintra Vende

Izraksti no veciem laikrakstiem:

1926. gads

1926. g. 7. martā - Jeru pagasta aizsargu nodaļa bija sarīkojusi priekšlasījumu, teātri Endzeles muižas jaunremontētā biedrības zālē. Tā šoreiz ar labiem panākumiem izrādīja drāmu „**Cīņā par Latviju**“. Pirms teātra notika Saeimas deputāta Mīlberga priekšlasījums par Valsts drošību un tautas labklājību. Izrīkojumā klāt bija vietējā aizsargu eskadrona komandieris Kalniņš.
(*Aizsargs; 01.03.1926;*)

1929. gads

Pirmos Vasaras svētkos Jeru pagasta izglītības biedrība "Stars" sarīkoja Jeru pagasta izrīkojuma zālē Endzeles muiža (pilī) savu jaunatnē iecienīto balli – teātri, uzvedot **Puliera Padēla (Edvards Vulfs) lugu "Līnis murdā"**. Kaut gan izrādes sākums bija paredzēts plkst.19.00, skatītāju trūkuma dēļ tas sākās tikai ap plkst. 22.00, pie tam vēl skatītāju sastāvs bija ļoti šķidrs. Par aktieru apmierinošo un nogludināto spēli jāpateicas Sergejam Apsītim, kas savus režisora pienākumus bija godam veicis. Līdz spēlēja tas rakstnieka Dika lomā. Vispusīgi apmierinoša bija arī Holla, kura ar savu temperamentu izsauca skatītāju jūtamu piekrišanu. Pats Līnis -Tupuriņš – atgādināja gan drīzāk "samu", ne līni un vairāk smīdināja publiku ar savu izskatu, nekā ar spēli.

Izrīkojums atstāja patīkamu noskaņojumu, ja tādu nevarēja izjaukt uguns nogriezēja smilšu birdināšana uz publikas kamiešiem un pakaušiem un iepriekšējo sēdētāju neērtības, kuriem nācās savas kājas "sabrāļot" ar četrām "ložā" sēdošām garderobistēm. (*Rūjienas Ziņas; Nr.41;07.06.1929.*)

1930. gads

Jeru pagasta aizsargi un aizsardzes 1. Lieldienas svētkos 20. aprīlī sarīko Endzelē teātra izrādi **Jāņa Lejiņa 5 cēlienu joku lugu “Nebrauc tik dikti”** skolotāja Dzilnas režijā. Luga bija labi iestudēta. Labi savas lomas tēloja Mikus (A. Medenis), Juris (V. Mednis), Ilga (Z. Lauberte), Laima (M. Stiere), Žagars (A. Dzilna). Arī pārējie aktieri spēlēja labi. Tikai dažas vietās temps bija drusku par ātru. Vakars bija kupli apmeklēts.
(Rūjienas Balss; 09.05.1930; Nr. 53.)

1930. gads

Karoga
svētki Jeros

« ... Pēc tam jaunatnes biedrības darbinieki rādīja savas spējas skatuves mākslinieku gaitās. Parasto vieglo, pat banālo komēdiju vietā šoreiz skatītāji bija spiesti noraudzīties **Ernesta Arņa** trīs cēlienu skatu lugas “**Virsmēžziņa māja**” atveidojumā. Luga, kurā gandrīz pilnīgi izslēgtas komiskas situācijas un tipi, rāda drāmu, kāda risinās ģimenē, kur vecāku mīla pret bērniem nav vienādi sadalīta. Tā rāda purvu, kurā grimst gan pilsētas ierēdņi, gan lauku ļaudis, bet kuru izbrist spēja nepietrūkst tikai retam. Tā sakot — korupcijas purvs. Un ja šā purva bridēja ceļā stājas mīla . . . Visu atzinību aktieriem un režisoram, ja ikviena izrāde uz lauku skatuvēm būtu tā sagatavota, tad apklustu pārmetumi par teātra profanāciju, kumēdiņiem teātra vietā utt. Jerieši var būt lepni ar saviem aktieriem, sevišķi jaunajiem. Paša režisora, (skol. Dzilnas) virsmēžziņa Vītols, Cīruļa „prāta un aprēķina cilvēks” M. Stieres lauku meiča Anna, Medņa Andrejs, arī Medeņa muitnieks Vilis un Salmiņa kautrais Liepa — pilnīgi apmierinoši tēli. Arī māte (Rāva) un Velta (Broša) tika ar savām lomām galā. Izrādei sekoja viesīgā sadzīve. Braši spēlētāji Sedas orķestrim, braši dejotāji jeriešiem. Žēl tikai, ka dažam labam galva bij “mazliet silta”. Ja ne tas, tad vislabākām atmiņām varētu šķirties no Endzeles pils, lai rīta stundā ļautos motoram sevi vizināt uz Rūjienu. »
Ad. (Rūjienas Balss; Nr.55. 23.05.1930.)

1930. gads

„**Priecīgais saimnieks** “ Jeros. Jeru pagasta „Jeru" 6-klasīgās pamatskolas padome 2. novembrī plkst.7 vakarā Jeru pag. izrīkojumu zālē (Endzeles muižā) rīko teātra izrādi. Uzvedīs **J. Akuratera 4 cēlienu komēdiju "Priecīgais saimnieks."** Saviesīgā vakarā spēlēs "Sedas " orķestris. Izrīkojuma atlikums par labu skolas vajadzībām.

(Rūjienas Balss, Nr.78.31.10. 1930.)

Vēlāk seko atsauksme: «Izrādīja **J. Akuratera 4 cēlienu komēdiju "Priecīgais saimnieks"**. Aktieri bija pielikuši pūles, lai komēdijā uzsvērtu domu atdzīvinātu uz skatuves. No atsevišķiem tēlotājiem izcēlās A.Mušperts kā Pēteris Grotans un M. Stiere kā Marianna. Pēc teātra sekoja saviesīgs vakars ar dejām. Kā nosodāma parādība atzīmējama dažu pusaudžu ālēšanās. Jāvēlas, lai turpmāk policija spertu enerģiskākus soļus huligānu savaldīšanā. Sakarā ar stipro lietus gāzi, izrīkojums bija vāji apmeklēts. *Inars (Rūjienas Balss, Nr.79 06.11.1930.)*

1931. gads
Jeri

Izrīkojums. Jeru 6 klasīgā pamatskolas padome sarīkoja 1. Lieldienu teātra izrādi. Pēc ilgāka laika Rūjienas apkārtnē atkal rādīja **Blaumaņa "Indrānus"**. Apsveicams solis – dot daudzo seklo komēdiju starpā arī kādu augstākas vērtības darbu. Bailes, ka apmeklētāji vērtīgākus darbus neizpratīs vai pārpratīs izrādījās nedibinātas. Apmeklētāji sekoja izrādei ar lielāko uzmanību. Nedzirdēja arī nevienas piezīmes (citās izrādēs tas pie mums ir parasta lieta)

Pēdējo cēlienu laikā laba daļa apmeklētāju raudāja, tā tad „Indrānu” laiki vēl mums nemaz nav tik tāli un sveši. Izrādes vadītājiem šoreiz reti labi bija veicies ar lomu sadalīšanu. Katrs bija savā vietā, tāpēc izrāde noritēja visumā labi. No spēlētājiem it sevišķi atzīmējami J. Pūce

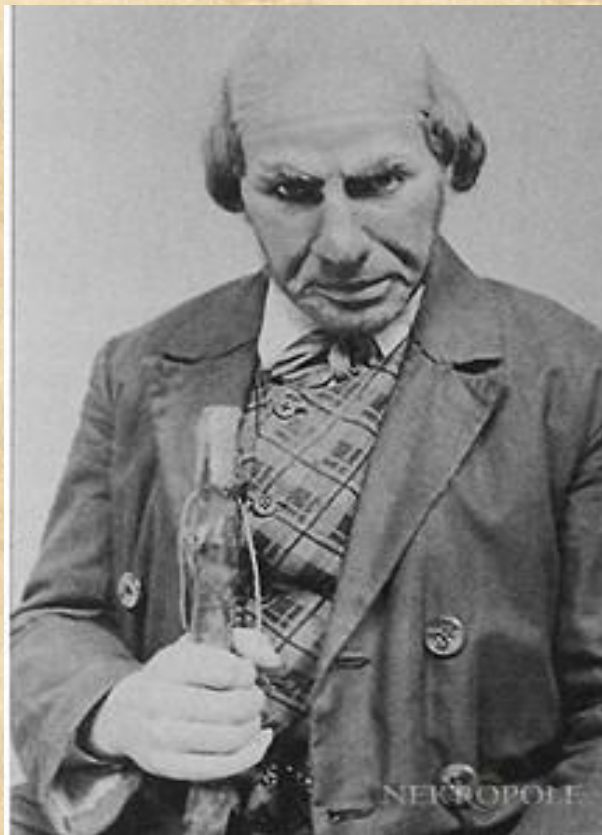
(Indrānu tēvs) un Z. Lauberts (leva). Raksturīga - gan mazā lomā - M. Pūce (Līze); V. Mednis labi izpratis Edvartu, bet dažās vietās bij mazliet nedrošs. Tāpat A. Burva (Indrānu māte). Arī pārējie - Tupuriņš (Kaukēns). Galzone (Guste), Aparjods (Noliņš). Brīnums (Edžiņš). Pelēkais (Irbe) - veica labi savas lomas. Pēc izrādes bij dejas. Apmeklēts vidēji.

(Rūjienas Domas; Nr. 10; 14.04.1931)

1931. gads

Dramatiski kursi.

Jeru izglītības biedrībā "Stars" valde savā 29. novembra sēdē nolēmusi sarīkot, pirmajos Ziemassvētkos teātra izrādi. Lai papildinātu aktieru saimi, tad apmēram 2 nedēļas pirms Ziemassvētkiem nolēma sarīkot bezmaksas dramatiskos kursus. Par kuru vadītāju un režisoru aicināts Feldmaņa dramatisko kursu audzēknis Pēteris Dumpis. Tas savu piekrišanu jau devis. Interesentiem tuvākās ziņas, kā arī kursu sākuma dienu, dabūjamas Jeru 6-kl. pamatskolā (Endzelē) pie skolot., vai pa telefonu Rūjienā 134.

Aktieris **Pēteris Dumpis** dzimis 1909. gada 19. septembrī Rīgas apriņķa Katlakalna pagastā. Absolvējis Rīgas Valsts tehnikumu, 1931. gadā – E. Feldmaņa teātra kursus. Spēlējis Pārdaugavas teātrī. No 1934. līdz 1940. gadam bija Liepājas teātra vadošais aktieris, tad Dailes teātra aktieris (1940–1944), mazo lomu tēlotājs. 1944. gadā iesaukts Vācijas armijā, pēc kara palika Vācijā. No 1946. gada darbojies Mērbekas Latviešu teātrī. No 1950. gada Ņujorkā, ASV, namdaris. Spēlējis Amerikas Latviešu teātrī.

Miris 1993. gada 22. janvārī Ņujorkā

Izrīkojums

Jeru 6-kl. pamatskola 6. decembri bija sarīkojusi muzikāli dramatisku vakaru. Vakaru kuplināja Jeru aizsargu koris diriģenta Voldemāra Aparjoda vadībā. Dziesmas visumā iestudētas labi. Dažas intonācijas neskaidrības bija lielākās dziesmās (Jurjana "Uz augšu"). No izpildītām dziesmām gandrīz visas(6) jaunas. Šī šinī rudenī bija kora otrā debija.

Pēc kora dziesmām sekoja teātra izrāde. **A. Saulīša "Vienprātības komiteja"** Lugas izrāde noritēja dzīvi (sevišķi 1. cēliens). Labākie savās lomās – S. Apsītis (Visainis), Tupuriņš (Metens), Lauberte (Saldums j.) Pēc priekšnesumiem sekoja dejas.

1932. gads Jeru izglītības biedrība "Stars" 1932. gada 31. janvārī atkārtoja dramatiskos kursus sagatavoto **M. Dišleres lugu "Studentes vasara"**. Ieejas maksa bija nolikta ļoti zeme un pa daļai tāpēc izrāde bija pulcinājusi pilnu zāli apmeklētāju. Izrāde noritēja visumā ļoti labi. Daži štati bij pat labāki kā pirmizrādē (3. cēliens)

Almas lomas tēlotājas M. Breicis slimības dēļ bija izdarītas dažas pārmaiņas tēlotājos: Alma lomu tēloja M. Kalniņa, Alīdu - M. Pūce, Pēteri šoreiz tēloja V. Mednis (pirmizrādē režisors P. Dumpis) Visi, neskatoties uz mazo mēģinājumu skaitu, savas lomas veica vairāk kā apmierinoši. Citas lomas tēloja agrākie tēlotāji tāpat, vai drusku labāk kā pirmizrādē. Teātra izrādei sekoja dejas. Deju bieži vien mums traucē pāris pazīstamu dauzoņu. Šoreiz to nebija un tāpēc viss vakars noritēja reti lielā saskaņā.

(Rūjienas Balss Nr. 142; 05.02.1932.)

1932. gads

1932.gada 14.februārī – notika Izglītības biedrības “Stars” teātra **J. Vainovska (Sukubura) lugas “Lielais vinnests”** izrāde. Teātra izrādē šoreiz visi jaunie aktieri, tāpēc arī vienā otrā vietā nebij gluži tāda kā to varēja vēlēties. Siliņš (Salmiņš) Lapsiņa (Kabatiņa m.), Kalcenavs (Kabatiņš), Liepiņa (Liene) . Labi bija arī mazāko lomu tēlotāji. Vairāk dzīvības gan varēja vēlēties galvenās lomas tēlotājam Grīnliņam (Stilbainis) - Nedeklamēt , bet dzīvot!.

(Rūjienas Balss Nr.145; 26.02.1932.)

Oleru skolā izrādīta **Biļibina luga “Pieklājība”**.

1935. gads

1936. g. 20. septembrī Jeru 6. klasīgās pamatskolas padome Endzelē rīko teātra izrādi ar sekojošu deju. Uzvedīs igauņu rakstnieka Risberga 4.cēlienu komēdiju **“Nolādētās mājas”**

(Rūjienas Vēstnesis; Nr.247; 18.09.1936.)

1940. gads

Gatavojas Draudzīgā aicinājuma 5 gadu atcerei. Jeru pagasta valde kopā ar citām organizācijām pulcēsies Endzeles skolā. Pēc atklāšanas akta, uzvedot **E. Vulfa lugu «Rožainās dienas»**, Dailes teātra aktiera A. Stubova iestudējumā.

Izmantotie avoti:

- Vienu vakaru Endzelē. - Rūjienas Domas. - Nr.98, 14.02.1933
- Karoga svētki Jeros. - Rūjienas Balss. - Nr.55, 23.05.1930
- 1929. gada vasaras svētkos. - Rūjienas Ziņas. - Nr.41, 07.06.1929
- Ausma, L. - Padomju Jaunatne. - Nr. 170, 28.08.1952
- www.periodika.lv
- Jeru pagasta muzeja novadpētniecības materiāli
- B. Mūrnieka , Dz. Vendes fotogrāfijas